

1η Μαρτίου, 1995,

[ΠΙΚΗΣ, ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΚΩΝΣΤΑ-
ΝΤΙΝΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΔΡΕΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΥ,

Εφεσείων,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εφεσιβλήτων.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1195)

*Πράξεις ή αποφάσεις μέσα στην έννοια του Άρθρου 146.1 του Συντάγ-
ματος — Άρνηση της αρμόδιας αρχής να εκδώσει προσφυγική ταυ-
τότητα — Ο τόπος μόνιμης κατοικίας του αιτούντος πριν από την
τουρκική εισβολή του 1974 είναι καθοριστικής σημασίας.*

*Διοικητικό Δίκαιο — Δέουσα έρευνα — Επιβάλλεται από τις αρχές της 5
χρηστής διοίκησης και επεκτείνεται στην αναζήτηση και διερεύνηση
όλων των ουσιωδών για τη λήψη της επίδικης απόφασης γεγονό-
των.*

*Αναθεωρητική Δικαιοδοσία — Αντικείμενο αποτελεί ο έλεγχος της 10
νομιμότητας της διοικητικής πράξης ή απόφασης.*

*Γενικές Αρχές Διοικητικού Δικαίου — Διαπίστωση ουσιωδών γεγονό-
των — Εμπίπτει στο πεδίο της διοίκησης.*

Η αρμόδια αρχή αρνήθηκε να εκδώσει προσφυγική ταυτότητα
στον αιτητή για τον λόγο ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο δεν είχε τη
μόνιμη κατοικία του σε τουρκοκρατούμενη περιοχή συγκεκριμένα 15
στο Παλαίκυθρο και συνεπώς δεν ήταν εκτοπισθείς. Το πρωτόδικο
Δικαστήριο επεκύρωσε την απόφαση της διοικητικής αρχής.

Σε έφεσή του ενώπιον της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστη-
ρίου, ο εφεσείων ιχυρίστηκε ότι η διοικητική έρευνα για διαπίστω- 20
ση των γεγονότων ήταν ατελής και η διαπίστωση του πρωτόδικου
Δικαστηρίου περί του αντιθέτου εσφαλμένη.

Η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου απέρριψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

- 5 Η έρευνα της αρμόδιας αρχής ήταν η ενδεδειγμένη. Ελεγκτάθηκε προς κάθε κατεύθυνση περιλαμβανομένων και πληροφοριών που λήφθηκαν από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σημαντική πηγή 10 πληροφόρησης αποτέλεσε επίσης η κατάθεση της συζύγου του εφεσείοντα η οποία ανέφερε ότι κατά την τουρκική εισβολή του 1974 η μόνιμη κατοικία τους ήταν στη Λευκωσία γεγονός που τους επέτρεψε να φιλοξενήσουν πολλούς εκτοπισθέντες συγγενείς του εφεσείοντα. Τα 15 γεγονότα αυτά είναι παραδεκτά στην έκθεση γεγονότων που στοιχειοθετούν την προσφυγή και είναι αντίθετα προς τον ισχυρισμό του εφεσείοντα ότι είχε τη μόνιμη κατοικία του στο Παλαίκυθρο.

Η έφεση απορρίπτεται. Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

15 Έφεση.

- Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Δημητριάδης, Δ.) που δόθηκε στις 30 Αυγούστου, 1990 (Προσφυγή αρ. 477/86) με την οποία απορρίφθηκε 20 προσφυγή του εφεσείοντα εναντίον της άρνησης των εφεσιβλήτων να του εκδόσουν προσφυγική ταυτότητα.

Α. Κληρίδης, για τον εφεσείοντα.

Β. Κληρίδης, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

- 25 Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Δικαστής Γ. Μ. Πιχής.

- 30 ΠΙΚΗΣ, Δ.: Η έφεση στρέφεται εναντίον απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην άσκηση της αναθεωρητικής του δικαιοδοσίας, με την οποία απορρίφθηκε προσφυγή του εφεσείοντα εναντίον της άρνησης της αρμόδιας αρχής να του εκδόσει προσφυγική ταυτότητα. Το Δικαστήριο επεκύρωσε την απόφαση της διοικητικής αρχής ότι κατά τον κρίσιμο χρόνο ο αιτητής δεν είχε τη μόνιμη κατοικία του σε τουρκοκρατούμενη περιοχή και συνεπώς δεν ήταν εκτοπισθείς ώστε να δικαιούται σε προσφυγική ταυτότητα.

Οι τρεις λόγοι της έφρεσης απολήγουν ουσιαστικά σε ένα: ότι η διοικητική έρευνα για τη διαπίστωση των γεγονότων ήταν ατελής ή πλημμελής και ότι η διαπίστωση περί του αντιθέτου από το πρωτόδικο Δικαστήριο είναι εσφαλμένη. Οι αρχές της χρηστής διοίκησης επιβάλλουν όπως η έρευνα που διενεργείται από το αρμόδιο (διοικητικό) όργανο για τη διαπίστωση των γεγονότων, είναι η ενδεδειγμένη και έχει αυτό το χαρακτήρα εφόσον επεκτείνεται στην αναζήτηση και διερεύνηση κάθε γεγονότος που είναι ουσιώδης για τη λήψη της επίδικης απόφασης. 5

Ο δικηγόρος του εφεσείοντα, στην αγόρευσή του έκαμε αναφορά σε αριθμό αποφάσεων προσδιοριστικών της ερμηνείας των όρων “κατοικία” “μόνιμη διαμονή” και “μόνιμη κατοικία”. Οι αποφάσεις αυτές, βοηθητικές όσο κι αν είναι για τον ορισμό των αντίστοιχων όρων, δεν άπτονται άμεσα της επίδικης διαφοράς η οποία επικεντρώνεται στο πού είχε τη μόνιμη κατοικία του ο εφεσείων πριν από την τούρκικη εισβολή στη Λευκωσία, όπως βρήκε η αρμόδια αρχή, ή στο Παλαίκυθρο (που καταλήφθηκε από τους Τούρκους), όπως ισχυρίζεται ο εφεσείων. Το Δικαστήριο προέβη στο θετικό εύρημα ότι ο εφεσείων δεν είχε τη μόνιμη κατοικία του στο Παλαίκυθρο. Η διαπίστωση των ουσιωδών γεγονότων δεν αποτελεί έργο του διοικητικού δικαστηρίου. Η δικαιοδοσία κάτω από το Άρθρο 146.1 του Συντάγματος είναι αναθεωρητική αφορά στον έλεγχο της νομιμότητας της πράξης. Το εύρημα όμως δεν αναιρεί ούτε αδυνατίζει τη διαπίστωση του Δικαστηρίου ότι η διερεύνηση των γεγονότων υπήρξε πλήρης και ότι, υπό το φως των γεγονότων τα οποία προέκυψαν, το πόρισμα των αρχών για τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του εφεσείοντα ήταν εύλογο. Στην απόφαση του Δικαστηρίου επισημαίνεται ότι τα ίδια γεγονότα που ο εφεσείων επικαλείται για τη στοιχειοθέτηση της προσφυγής του, αντιμάχονται τον ισχυρισμό του ότι πριν την εισβολή είχε τη μόνιμη κατοικία του στο Παλαίκυθρο. Έτσι, ανασκάπτεται το θεμέλιο της προσφυγής του. 10
15
20
25
30

Σύμφωνα με την απόφαση της αρμόδιας αρχής, κατά τον κρίσιμο χρόνο η μόνιμη κατοικία του εφεσείοντα ήταν στη Λευκωσία όπου διέμενε με τη σύζυγό του. 35

Ο κ. Κληρίδης επέσυρε την προσοχή μας σε τρία συγκεκριμένα γεγονότα τα οποία έτειναν να καταδείξουν ότι, κατά το χρόνο της εισβολής η μόνιμη κατοικία του εφεσείοντα ήταν στο Παλαίκυθρο.

Αυτά ήταν -

- (α) Η συμπερίληψη του (εφεσεϊόντα) στους Εκλογικούς Καταλόγους του Παλαικύθρου,
- 5 (β) η αναγραφή του Παλαικύθρου ως τόπου διαμονής του εφεσεϊόντα στην πολιτική ταυτότητα που του εκδόθηκε το 1973 και,
- (γ) η κατοχή της θέσης του Προέδρου στο σωματείο ΑΠΟΠ της κοινότητας Παλαικύθρου, θέση την οποία συνεχίζει να κατέχει.

10 Τα πιο πάνω γεγονότα ήταν σχετικά, όχι όμως καθοριστικά για τον τόπο της μόνιμης κατοικίας του εφεσεϊόντα. Η έρευνα επεκτάθηκε προς κάθε κατεύθυνση που έτεινε να διαφωτίσει ως προς τη μόνιμη κατοικία του εφεσεϊόντα, περιλαμβανομένων και πληροφοριών που λήφθηκαν από το Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σημαντική πηγή πληροφόρησης αποτέλεσε η

15 κατάθεση της συζύγου του εφεσεϊόντα η οποία ανέφερε ότι μετά τον πρόσκαιρο κλειδωνισμό του γάμου τους το 1972, οι σχέσεις του ζεύγους αποκαταστάθηκαν, καθώς και η συμβίωσή τους στη συζυγική κατοικία στη Λευκωσία. Κατά το χρόνο της εισβολής, η μόνιμη κατοικία τους ήταν στη Λευκωσία, γεγονός που τους

20 επέτρεψε να παράσχουν για σημαντικό χρονικό διάστημα στέγη στους εκτοπισθέντες γονείς και άλλους συγγενείς του εφεσεϊόντα. Στην έκθεση των γεγονότων που στοιχειοθετούν την προσφυγή, τα γεγονότα αυτά γίνονται παραδεκτά. Είναι αυτά τα γεγονότα που επεσήμανε το πρωτόδικο Δικαστήριο ως αντικείμενα προς τον ισχυρισμό του εφεσεϊόντα ότι είχε τη μόνιμη

25 κατοικία του στο Παλαικύθρο.

Καταλήγουμε ότι δεν έχει καταδειχθεί λόγος που να δικαιολογεί επέμβαση με την πρωτόδικη απόφαση.

Η έφεση απορρίπτεται.

30 Δικαστήριο : Διεκδικείτε έξοδα κ. Κληρίδη;

Π. Κληρίδης: Δε διεκδικούμε έξοδα.

Δικαστήριο : Δεν εκδίδεται διαταγή για έξοδα.

Η έφεση απορρίπτεται χωρίς έξοδα.